Hilversum
Mediastad

VOORSTEL

zaaknummer:	403819
afdelingsnaam:	B&O-Advies
steller:	Rosa de Jong
onderwerp:	Onderwijshuisvestingsprogramma 2018 (huisvestingsprogramma en –overzicht)

Voorstel

1. Kennis te nemen van het OHP 2018 (gehonoreerd) en het Overzicht 2018 (afgewezen);
2. Onder voorbehoud van goedkeuring van de begroting 2018 de kredieten te voteren van in totaal € 1.638.887 zoals benoemd in het OHP 2018;
3. Onder voorbehoud van goedkeuring van de begroting 2018 een krediet te voteren van € 60.000 ten behoeve van Buurtparticipatietraject/inrichting schoolplein en openbare ruimte rond de nieuwe Sterrenschool.

Samenvatting

Jaarlijks kunnen schoolbesturen, conform de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Hilversum, voor 1 februari van elk kalenderjaar aanvragen indienen voor voorzieningen in de onderwijs huisvesting. Deze aanvragen hebben dan betrekking op het kalenderjaar volgend op de sluitingstermijn van 1 februari. Voor 1 februari 2017 zijn er 16 aanvragen ontvangen. Voorgesteld wordt hier zes aanvragen geheel dan wel gedeeltelijk af te wijzen. Het gaat hierbij om:

- al eerder geplande voorzieningen/aanvragen 2018 waarvoor de raad al een krediet heeft verleend;
- voorzieningen die later in de planning stonden maar nu al in 2018 worden uitgevoerd;
- nieuwe voorzieningen voor 2018 die niet eerder bekend waren.

De totale kosten van het programma worden in 2018 geraamd op € 3,8 mln (waarvan ruim € 0,2 mln exploitatie en € 3,6 mln investeringen). Daarnaast wordt een structurele bijdrage € 40.000 in onderwijshuisvesting gegeven voor huisvesting waarvan de gemeente geen eigenaar is. Deze kosten kunnen worden opgevangen binnen de financiën onderwijshuisvesting en binnen de kaders die de raad voor de periode 2017-2020 heeft gesteld.

Bij één van de projecten (nieuwbouw van de Sterrenschool) volgt de inrichting van het plein en is er de wens tot aanpassing van de openbare ruimte aan de Huygenstraat en Van Leeuwenhoekstraat. De gemeente omarmt dit project. Het sluit aan bij buurtgericht werken. De dekking € 60.000 vindt niet plaats binnen de onderwijsbegroting.

Inleiding

Sinds 1997 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de huisvesting van het primair onderwijs (PO), het voortgezet onderwijs (VO) en het speciaal onderwijs (SO en VSO). Gemeenten hebben de opdracht om te voorzien in adequate huisvesting. Deze zorgplicht staat omschreven in de onderwijswetgeving.

Voor de uitvoering van deze zorgplicht heeft iedere gemeente zijn eigen set van regels vastgelegd in een gemeentelijke verordening. De Hilversumse verordening is voor het laatst gewijzigd eind 2015.

Elk jaar wordt een Onderwijshuisvestingsprogramma (OHP) door het college vastgesteld. Hierin staan de aanvragen voor huisvestingsvoorzieningen voor het volgende jaar die door de schoolbesturen zijn ingediend. Het college heeft op 13 juni 2017 een voorgenomen besluit genomen op dit voorstel om het daarna te kunnen bespreken met het Lokaal Educatief Beraad. Het overleg met de gezamenlijke schoolbesturen heeft plaatsgevonden op 29 juni en er is overeenstemming bereikt over de inhoud. Het voorstel komt nu definitief in het college en zal na de zomer worden doorgeleid naar raadscommissie en raad om de kredieten vast te stellen.

Dit OHP 2018 geeft een nadere invulling van de jaarschijf 2018 onderwijshuisvesting uit de gemeentebegroting. Een aantal aanvragen wordt afgewezen en is dus niet financieel verwerkt. Deze staan opgenomen in het 'overzicht' dat ook door het college wordt vastgesteld.

Probleemstelling/doel

Met dit Onderwijshuisvestingsplan 2018 (OHP 2018) wordt uitvoering gegeven aan het Onderwijshuisvestingsbeleid 2017-2024 en de verschillende onderwijswetten. Het heeft tot doel de aanvragen voor de voorzieningen in de onderwijshuisvesting te beoordelen en waar nodig en gerechtvaardigd te bekostigen.

Argumenten

1a. de aanvragen genoemd in het programma 2018 (investeringsvolume € 3,6 mln + incidentele exploitatielast ruim € 0,2 mln (OLP + asbestsanering) + structurele exploitatielast € 40.000 (ATC) te honoreren en te dekken conform de paragraaf financiën in dit voorstel.

In de onderstaande tabel "programma" zijn de aanvragen opgenomen die zijn beoordeeld en waarvan wordt geadviseerd deze te honoreren. Deze aanvragen voldoen aan de gestelde vereisten. Uitgebreide motiveringen zijn bij de adviezen opgenomen in het OHP 2018

Programma 2018(aanvragen met advies honoreren):

Trappenberg	Aframing in verband met toekomstig huurbedrag
Montessorischool Centrum	Upgrading gymzaal
Gooise Scholen Federatie	Uitbreiding praktijkruimte en onderwijsleerpakket (OLP)
Verenigde Scholen J.A. Alberdingk Thijm (VSAT)-Wilgetoren	Uitbreiding en ingebruikneming Kamerling Onnesweg 2
VSAT-Wilgetoren	Verwijderen asbest
VSAT- De Wilge	OLP
VSAT- ATC	uitbreiding
STIP- IPS Violenschool	OLP
STIP - Daltonschool	OLP
STIP- Sterrenschool	Vervangende nieuwbouw
STIP- Sterrenschool	Nieuwbouw gymzaal
STIP- Sterrenschool	Peuterspeelzaal
Stichting NOOR- Al Ayoub	OLP
J.H. Donnerschool	Uitbreiding
J.H. Donnerschool	OLP

Gewijzigde inzichten aangepast beleid	Gymzaal Oost

1b. de aanvragen genoemd in het overzicht af te wijzen (pag. 12 OHP 2018).
In deze tabel "Overzicht" zijn de aanvragen weergegeven die niet voldoen aan de vereiste voorwaarden dan wel in een eerder stadium aan het schoolbestuur zijn verstrekt. Er wordt geadviseerd deze aanvragen geheel dan wel gedeeltelijk af te wijzen

Overzicht (aanvragen met advies afwijzen):

Gooise Scholen Federatie	Herindeling Gooise Praktijkschool (betreft een gedeeltelijke afwijzing)
VSAT ATC Laapersveld	Renovatie schoolgebouw
STIP Lorentzschool	OLP
NOOR Al Ayoub	Uitbreiding inpandig
ELAN	Renovatie Klimopschool gedeeltelijk inclusief gymzaal
VSAT Wilgetoren	Asbestverwijdering (betreft gedeeltelijke afwijzing)

2. Het OHP 2018 is besproken in het Lokaal Educatief Beraad / Op Overeenstemming Gericht Overleg. De gezamenlijke schoolbesturen hebben op 29 juni 2017 met het voorstel ingestemd.
Het verslag van de bijeenkomst is bijgevoegd. Enkele wijzigingen hebben plaatsgevonden:
- de eerdere prognose van groei van het aantal leerlingen voortgezet onderwijs in Hilversum heeft niet plaatsgevonden. Voor het eerst na een reeks van jaren met forse groei, loopt komend schooljaar het aantal VO leerlingen terug met ca 100. Na de zomer zal hiervan een analyse worden gemaakt.
- De schoolbesturen spreken hun zorg uit over de beperkte omvang van het budget onderwijshuisvesting voor de komende jaren. Afgesproken is dat een reeks van toekomstige items en ambities, zoals ook omschreven in het vorige zomer vastgestelde onderwijshuisvesting beleidsplan (OHVB), financieel zullen worden uitgewerkt om mee te nemen in de Kadernota 2018. Dit betreft in ieder geval

- Duurzaamheid en frisse scholen
- Onderhoud gymzalen die in eigendom zijn bij het Primair Onderwijs
- Renovatie en levensduur verlengende maatregelen
- Hoe om te gaan met extra onderhoud aan scholen gehuisvest in monumentale schoolgebouwen

3. Een krediet ten behoeve van de openbare ruimte Geuzenbuurt voor participatietraject en inrichting plein nieuwe Sterrenschool te zijner tijd beschikbaar stellen.
Ruimtelijke ontwikkeling omgeving Sterrenschool (plein en openbare ruimte)
Op de ontwikkeling van de nieuwbouw van de Sterrenschool volgt de inrichting van het plein en is er de wens tot aanpassing van de openbare ruimte aan de Huygenstraat en Van Leeuwenhoekstraat. In de plannen voor de nieuwbouw is een klein budget opgenomen waarmee het plein eenvoudig ingericht kan worden. De school heeft aangegeven een baken in de buurt te willen zijn. Ze stelt ruimten in de school beschikbaar voor de buurt en wil ook graag het plein (deels) ter beschikking stellen van de buurt. De school wil graag samen met gemeente en buurt het plein gaan inrichten. De gemeente omarmt dit project. Het sluit aan bij buurtgericht werken. Hiervoor is een procesbegeleider vanuit de gemeente beschikbaar. Voor deze aanpak is aanvullend budget nodig van ca. € 60.000,-.

Financiën

Beschikbaar investeringsbudget Onderwijshuisvesting 2018-2021
Het beschikbare investeringsbudget 2018-2021 is op basis van het OHP 2017 bijna € 9,5 mln. Dit beschikbare investeringsbudget hebben we met € 300.000 verlaagd omdat de onderwijsleerpakketten op basis van het nieuwe financiële beleid (raad 12 juli 2017) niet langer als investeringen mogen worden gezien. Derhalve is in de IP 2018-2021 in totaal € 9,2 mln beschikbaar. Voor onderwijsleerpakketten hebben we in de meerjarenraming 2018-2021 van de concept-Programmabegroting 2018 in totaal € 300.000 opgenomen. Het totaal beschikbare budget (investeringsbudget en exploitatie) is dus niet veranderd.

beschikbaar in OHP 2017 in de jaren 2018-2021		
jaarschijf 2018 (€ 4.150, na aftrek Trappenberg € 1.730 resteert € 2.420)	2.420	
jaarschijf 2019	1.796	
jaarschijf 2020	2.596	
jaarschijf 2021	2.680	
		9.492
maar: onderwijsleerpakketten niet langer activeren/ afschrijven		
jaarschijf 2018	150	
jaarschijf 2019	50	
jaarschijf 2020	50	
jaarschijf 2021	50	
opgenomen in exploitatie 2018-2021 van de concept-PB 2018		300
beschikbaar voor investeringen in IP 2018-2021 van de PB 2018		**9.192**

Bovengenoemd beschikbare investeringsbudget 2018-2021 (€ 9,2 mln) is op basis van het OHP 2018 als volgt in het IP 2018-2021 van de Programmabegroting 2018 verwerkt:

opgenomen in IP 2018-2021 van de PB 2018	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	
Wilgetoren in Cunera (reeds gevoteerd bij OHP 2017)	*415*				415
Sterrenschool (reeds gevoteerd bij OHP 2017)	*1.524*				1.524
Sterrenschool PSZ	223				223
Sterrenschool PSZ rendabel	-223				-223
gymzaal Montessori Centrum	245				245
gymzaal Oost	735		365		1.100
bijdrage renovatie 2 scholen		400	400		800
uitbreiding Praktijkschool	131				131
uitbreiding J.H. Donnerschool	305				305
nog te verdelen middelen onderwijshuisvesting		1.096	1.096	2.480	4.672
	3.355	1.496	1.861	2.480	**9.192**

<u>kosten onderwijshuisvesting 2018</u>
De totale kosten van de jaarschijf 2018 zoals opgenomen in het onderwijshuisvestingsprogramma 2018 bedragen € 5.523.686.

Wilgetoren in Cunera	415.705
Nieuwbouw Sterrenschool	1.523.756
Upgrading gymzaal Montessorischool Centrum	245.000
OLP's diverse scholen	140.888
Gymzaal Oost	735.000
Uitbreiding Praktijkschool	131.329
Verwijderen asbest Wilgetoren	74.450
Uitbreiding J.H. Donnerschool	304.962
Gereserveerd tbv Trappenberg	1.730.000
Sterrenschool Peuterspeelzaal	222.596
TOTAAL	**5.523.686**
Ook: uitbreiding ATC	40.000

De hierboven genoemde reservering voor de Trappenberg/Mytylschool (€ 1,73 mln) maakt nog deel uit van een oorspronkelijke reservering van totaal € 8,5 mln. Deze reservering is op basis van het raadsbesluit 10 december 2014 reeds omgezet in een structureel exploitatiebudget van € 0,468 mln, en maakt daarom feitelijk geen deel meer uit van de in de IP 2018-2021 beschikbare budgetten. Dat leidt tot de volgende opstelling:

kosten 2018		
kosten van het OHP 2018 (zie jaarschijf 2018 van meerjarenplanning OHP 2018)	5.523.686	
waarvan gereserveerd voor Trappenberg	-1.730.000	
te dekken kosten OHP 2018 excl Trappenberg		**3.793.686**
daarnaast: structurele kosten a.g.v. uitbreiding ATC vanaf 2018		**40.000**

***EXTRA**: inrichting openbare ruimte rond Sterrenschool € 60.000 in 2018*
Geen deel uitmakend van onderwijshuisvestingsprogramma 2018 is de gewenste investering in de openbare ruimte ronde de Sterrenschool. Deze investering heeft echter wel een nauwe relatie met de investeringen in de Sterrenschool en is daarom betrokken in dit voorstel.

Dekking kosten

De dekking van bovengenoemde kosten is in tabelvorm als volgt.

dekking		
- gymzaal Montessori Centrum	245.000	
- gymzaal Oost	735.000	
- uitbreiding Praktijkschool	131.329	
- uitbreiding J.H. Donnerschool	304.962	
- Sterrenschool PSZ (rendabel)	222.596	
te voteren kredieten jaarschijf 2018 OHP 2018		*1.638.887*
- Wilgetoren	415.705	
- Sterrenschool	1.523.756	
reeds gevoteerd kredieten jaarschijf 2018 OHP 2017		*1.939.461*
A. Totaal kredieten jaarschijf 2018 in IP 2018-2021		**3.578.348**
- verwijderen asbest Wilgetoren opgenomen in exploitatie 2018	74.450	
- onderwijsleerpakketten opgenomen in exploitatie 2018	140.888	
B. totaal incidentele dekking via exploitatie 2018 in PB 2018		**215.338**
A + B totaal incidentele dekking 2018		**3.793.686**
C. structurele dekking vanaf 2018: niet eerder geraamde vergoeding voor gebruik Groot Goylant		**40.000**

A). Investeringen in IP 2018-2021 in concept-Programmabegroting 2018
Een investeringsbedrag van € 3.578.348 zal geactiveerd en afgeschreven worden. Voor de investering Peuterspeelzaal Sterrenschool (€ 222.596) geldt dat dit feitelijk geen onderwijshuisvesting is. Met het schoolbestuur wordt een huurovereenkomst gesloten waarmee de kapitaallasten worden afgedekt. Hiermee is sprake van een voor de gemeente Hilversum rendabele investering. De kapitaallasten van de overige investeringen worden gedekt uit het in de IP 2018-2021 beschikbare investeringsbudget OHP bij de Programmabegroting 2018. De raad heeft bij de vaststelling van het OHP 2017 reeds ruim € 1,9 mln aan kredieten 2018 vrijgegeven (doorloop van investeringen 2017) zodat bij dit OHP 2018 nog ruim € 1,6 mln gevoteerd moet worden.

B1). Exploitatie 2018: asbestsanering Wilgetoren (€ 74.450 in 2018) t.l.v. exploitatie in concept-Programmabegroting 2018

Kosten van asbestsaneringen mogen niet geactiveerd en afgeschreven worden. De kosten komen derhalve ineens ten laste van de exploitatie 2018. Bovengenoemde last is verwerkt in de exploitatie van de concept-Programmabegroting 2018.

B2). Exploitatie 2018: OLP (€ 140.888 in 2018) t.l.v. exploitatie in concept-Programmabegroting 2018
De kosten van onderwijsleerpakketten werden tot en met de Programmabegroting 2017 in de IP (2017-2020) geraamd en dus geactiveerd en afgeschreven. Op basis van regelgeving is dit niet langer toegestaan. De kosten van de onderwijsleerpakketten hebben we dan ook verwerkt in de exploitatie van de concept-Programmabegroting 2018. Tegelijkertijd hebben we het investeringsvolume in de IP 2018-2021 (t.o.v. de vorige IP 2017-2020) verlaagd. In het raadsvoorstel Financieel beleid (raad 12 juli 2017) bent u daarover geïnformeerd.

C). exploitatie: structurele bijdrage € 40.000 i.v.m. "uitbreiding ATC" in exploitatie van de concept-Programmabegroting 2018
Naast bovengenoemde kosten geldt voor de in het onderwijshuisvestingsprogramma 2018 opgenomen post "Uitbreiding ATC" dat dit gebouw niet in eigendom van de gemeente is. De school investeert derhalve zelf en de gemeente dient jaarlijks € 40.000 bij te dragen. De dekking van die structurele bijdrage is gevonden in de nog niet eerder geraamde gebruiksvergoeding van Groot Goylant. Bovengenoemde last en bate zijn verwerkt in de exploitatie van de concept-Programmabegroting 2018.

EXTRA *inrichting openbare ruimte rond Sterrenschool € 60.000 in 2018 in IP 2018-2021 van de concept-Programmabegroting 2018*
Voor de dekking van deze investering werd oorspronkelijk gekeken naar de ISV-middelen. De ISV-middelen zijn echter op grond van jaarstukken 2016 per 2017 toegevoegd aan de algemene middelen. Wij hebben een onrendabele investering van € 60.000 in jaarschijf 2018 in IP 2018-2021 van de concept-Programmabegroting 2018 opgenomen.

Post "Gesloten box"
In de post Gesloten box worden alle mee- en tegenvallers van de feitelijke investeringsuitgaven verrekend. Meevallers komen ten goede aan deze post; tegenvallers worden er uit gedekt. Medio juli 2017 is de stand van de gesloten box in tabelvorm als volgt

gesloten box onderwijsinvesteringen		
Stand 1 januari 2017 (jaarstukken 2016)		191.000
lagere uitgaven HSV gymzaal	400.000	
lagere uitgaven Elckerlyc	75.000	
in 2017 verwachte meevallers		475.000
Prognose stand ultimo 2017		666.000

Kanttekeningen

1. Voor de jaarschijf 2018 zijn er nu nog voldoende middelen beschikbaar binnen het vastgestelde meer jarig investeringsprogramma onderwijshuisvesting 2017-2020 en 2021-2024. Er wordt echter geconstateerd dat er voor de komende jaren fricties gaan ontstaan. Zo wordt gezien dat de leerlingenaantallen afgelopen jaren sterk zijn opgelopen (hoewel de schoolbesturen voortgezet onderwijs voor komend schooljaar voor het eerst een lichte daling aan zien komen) en dat er binnen het vastgestelde onderwijshuisvestingsbeleid 2017-2020 enkele beleidsthema's op uitwerking wachten. Dit heeft als consequentie dat de druk op de onderwijsfinanciën wordt opgevoerd. De verwachting is dat dit niet (geheel) kan worden opgevangen binnen de daarvoor beschikbare middelen. In hoeverre de middelen al dan niet toereikend zijn wordt zo mogelijk duidelijk bij de Kadernota 2018. Naar verwachting zijn dan alle beleidsvoornemens doorgerekend. Eveneens is dan meer duidelijk welke extra inkomsten de gemeente in de algemene uitkering heeft ontvangen als gevolg van de afgelopen jaren oplopende leerlingenaantallen.

Uitvoering

Nadat de raad over dit voorstel besloten heeft én de raad in november 2017 de Programmabegroting 2018 heeft vastgesteld wordt de uitvoering van de plannen in overleg met de schoolbesturen voorbereid.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris a.i., de burgemeester,

mr. P.G. Schulten P.I. Broertjes

Bijlage(n)

1. Onderwijshuisvestingsprogramma 2018, gemeente Hilversum.
2. Verslagen LEB 19 april 2017 en 29 juni 2017.
3. Prognoses voortgezet onderwijs 2017
4. Prognoses basisonderwijs 2017